

Uusi Kandin kulma -palsta avautuu

Lääketieteen opiskelijat ja tutkimus – syventävät tutkielmat pinnalle!

Vuonna 2005 voimaan astuneen tutkintoasetuksen mukaan lääketieteen perusopetukseen kuuluvat niin sanotut syventävät opinnot, joiden laajuus on 60 opintopistettä. Ne vastaavat yhden lukuvuoden opintojen suorittamiseen keskimäärin vaadittavaa 1 600 tunnin työpanosta. Syventäviin opintoihin sisältyy 20 opintopisteen laajuinen tutkielma, jonka tavoitteena on lisätä tutkinnon akateemisuutta parantamalla opiskelijan kykyä itsenäiseen tiedon hankintaan, tiedon kriittiseen arviointiin sekä uuden tiedon tuottamiseen ja soveltamiseen. Itsenäisesti tehtävän kirjallisen osan avulla harjoitellaan tieteellistä ilmaisua. Tutkielman tarkastaa työohjaajan lisäksi toinen asiantuntija, mutta muuten tutkielmien anti on jäänyt varsin vähäiseksi.

Nykyisin maamme lääketieteellisistä tiedekunnista vain kahdessa tutkielmat on mahdollista viedä sähköiseen tietokantaan, muut arkistoivat paperisen version. Tutkintotodistuksessa tehty työ näkyy merkinnällä hyväksytty – työn laadusta riippumatta. Vain yhdessä yliopistossa on tapana, että opiskelija pitää klinikassaan suullisen esityksen valmistuneen tutkielmansa aiheesta. Eri tiedekuntien opiskelijat ovat eriarvoisessa asemassa, sillä syventävien opintojen rakenne, metodologisten opintojen tarjonta ja tutkielman ohjeistus vaihtelevat. Myös tulkinnat vaikuttavat asiaan, sillä samankin tiedekunnan sisällä syventävien opintojen laajuudessa ja vaatimustasossa saattaa olla vaihtelua.

Syventäviin opintoihin kuuluvan tutkielman osuus lääketieteen perusopinnoista on siis varsin suuri, mutta sen näkyvyys on pieni. Ei ihme, että osa opiskelijoista ja ohjaajista kokee turhautumista. Opiskelijat ovat eniten huolissaan työhön varatun ajan vähäisyydestä

sekä ohjauksen ja arvioinnin kautta saadun palautteen puutteesta. Hyvistä ohjaajista voi olla pulaa – mistä löytyisi aktiivinen tutkija, jolla olisi tarjolla opiskelijalle sopivaksi mitoitettu projekti ja sen lisäksi kokemusta, kiinnostusta ja aikaa työn yksilölliseen ohjaukseen? Virallista tieteellistä meriittiä syventävien opintojen ohjaamisesta ei tule, ja tällä saattaa olla vaikutusta ohjaajien ajankäyttöön. Tiedekunnilla on erilaiset tutkimusperinteet; perinteisissä tutkimusyliopistoissa on helpompi löytää tohtorin tutkinnon suorittaneita ohjaajia kuin muissa. Harvoilla aktiivisesti tutkimustyötä tekevillä puolestaan voi olla enemmän ohjattavia kuin aikaa tukea heitä.

Periaatteessa syventävät opinnot voi aloittaa missä opintojen vaiheessa tahansa, mutta hyvin varhain valittu työ saattaa jäädä kesken kiinnostavamman aiheen ilmaantuessa. Viivytely aiheen valinnassa taas saattaa viivästyttää opintojen valmistumista. Keskitien löytäminen liian tiukan ohjeistuksen ja akateemisen vapauden välillä on tiedekunnalle haasteellista. Tutkimusryhmät toivottavat innostuneet opiskelijat tervetulleiksi, mutta joskus yhteistyö katkeaa molemminpuoliseen turhautumiseen. Tutkimusideat vaativat työstämistä ennen kuin niistä muodostuu syventävä tutkimusprojekti. Sopimus työn mitoituksista ja kummankin osapuolen odotuksista ja velvollisuuksista on tärkeä kirjata etukäteen.

Merkittävä ongelma on myös se, miten tarjolla olevat tutkimusprojektit ja tekijät kohtaavat toisensa. Osa tutkimusryhmistä tekee aktiivista suoramarkkinointia, osa opiskelijoista kuulee mahdollisuuksista kavereiltaan. Jär-

Katso uusi Kandin kulma -palsta sivulla 321.

jestelmällistä projekteista tiedottamista ei ole missään tiedekunnassa. Esiin tulleita ongelmia käsiteltiin Suomalaisen Lääkäriseuran Duodecimin järjestämässä I Syventävien opintojen symposiumissa syksyllä 2011 yhdessä Suomen Medisiinariliiton, hallinnon opiskelija-edustajien ja tiedekuntien kanssa.

Huolimatta monista syventäviin opintoihin liittyvistä vaikeuksista suuri osa tutkielmista on kuitenkin hyviä tai jopa erinomaisia. Aiheet ovat usein laajasti lääkärikuntaa kiinnostavia. Tämän vuoksi Duodecim-lehdessä on päätetty aloittaa Kandin kulma -palsta. Palsalla esitellään tiivistelmiä lääketieteen opiskelijoiden syventävien opintojen tutkielmista. Osastossa esiteltäviksi valitaan opinnäytteitä, jotka työn erityisen hyvän laadun tai mielenkiintoisen tutkimustuloksen takia ansaitsevat tulla esitellyiksi suomalaisille lääkäreille. Toivomme myös, että Kandin kulma -palsta lisää opettajien innostusta syventävien opintojen ohjaamiseen ja saa tiedekunnat pohtimaan omien syventävien opintojen prosessejaan. Toivotamme tuoreet tutkijat ohjaajineen tervetulleiksi! ■

LEILA NIEMI-MUROLA, Duodecimin koulutusvaliokunnan puheenjohtaja, dosentti, kliininen opettaja
HY, kliininen laitos, anestesiolgian ja tehohoidon yksikkö

ANNE PITKÄRANTA, Aikakauskirja Duodecimin toimittaja, professori, opetuksesta vastaava varadekaani
HY, lääketieteellinen tiedekunta

SIDONNAISUUDET

Leila Niemi-Murola: Ei sidonnaisuuksia

Anne Pitkäranta: Ei sidonnaisuuksia